

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Název projektu	Šablony v SZŠ Příbram
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.003/34.0933
Název materiálu	<i>Práce s texty – výchova ke čtenářství</i> VY_32_INOVACE_CJ.3.13 P. Hůlová – Paměť mojí babičce
Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Současná česká literatura
Autor	Mgr. Alena Šimůnková
Škola	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Datum vyhotovení	březen 2014
Datum a místo ověření	19. 3. 2014 - obor Zdravotnické lyceum, třída 4.ZL
Anotace	Materiál je určen pro žáky 4. ročníků středních škol při probírání nejnovější české literatury v rámci seznámení žáků se současnými autory. Slouží především k samostatné práci s textem – úryvkem z daného díla. Žáci se blíže seznámí s dílem této mladé autorky, která je nositelkou prestižní ceny Magnesia Litera. Literární část je propojena s částí gramatickou. Zde si žáci zopakují a procvičí vyhledávání básnických prostředků, syntax i lexikologii.
Metodický pokyn	Aktivita – pracovní list - přímá práce žáků – cca 30 min. Lze doplnit k výkladu o autorovi, případně jako opakování.

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRACOVNÍ LIST

Petra Hůlová – Paměť mojí babičce

VÝCHOZÍ TEXT:

To léto před Nádámem jezdila Magi zas každéj den. Bylo jí v tý době šestnáct nebo sedmnáct a rodiče začali mluvit o vdavkách, ale svět ze hřbetu koně je myslim strašlivě rychlej a rozmazaněj, a tak si Magi skrz tu barevnou rozmázlou skvrnu somonního centra, kolem kterýho se denně proháněla, žádnýho nápadníka nemohla dost dobře prohlídnout.

My s Narou jsme si opálily konečky vlasů a modlily se, jak jsme nejlíp dovedly, protože Magi chtěla vyhrát, a to bylo to jediný, co jsme pro to mohly udělat.

Na Nádám jsme jeli všichni. Ojuna chtěla být důležitá, a tak si vymámila účast v závodě pětiletých dětí, ale pak se těsně před startem schovala mezi barelami vody, který tam byly pro koně připravený, a my kvůli horečnatýmu hledání málem nestihli začátek Magina dostihu.

Magi jela dobře. Přesně tak, jak táta radil. Nehnala se a nechala nejdřív uzdu plandat, aby si kůň vybral svý vlastní tempo. Když projížděla kolem nás, máma měla v očích slzy a Ojuna výskala tak, že kdyby jí táta nedržel, vběhla by mezi ostatní koně a plašila by je tak, aby Magi nikdo nedostih. Mohla bejt druhá nebo třetí, ale pak, mójela zrovna čacarganový křoví, se stalo něco hroznýho. Kůň doběh závod sám. Magi spadla a zlomila si vaz. Ostatní koně Magi přeskakovali, táta vyběh proti nim a já si pamatuju na úplný ticho, když od ní vstával, a my očima visely na těch jeho.

Uprostřed všeho toho ryku se otevřela brána. Máma začala řvát a já viděla nicotu jak tlamu otrávenýho obrovitýho květu, jak nekonečnej tunel chřtánu, do kterýho padaly obrazy mý sestry a nechávaly prázdněj prostor pro věčnej pláč, a já jsem věděla, že se poprvý koukám přes okraj temnoty a nesmím zavravorat.

OTÁZKY A ÚKOLY K TEXTU:

- 1) Popište atmosféru výňatku. Kde se děj pravděpodobně odehrává a podle čeho tak soudíte?
- 2) Co všechno se dovídáme o rodině, která v úryvku vystupuje?
- 3) Posuďte jazykovou stránku textu, specifický způsob vyjadřování autorky
- 4) Vyhledejte v textu básnická obrazná vyjádření a určete je.
- 5) Utvořte **synonymum** ke slovu *barelama* a **antonymum** ke slovnímu spojení *nechala uzdu plandat*
- 6) Proveďte větný rozbor souvětí: *Ojuna chtěla být důležitá, a tak...* - druhy vět vedlejších, poměry mezi větami hlavními, druh souvětí

ŘEŠENÍ:

- 1) Nejprve radostný rodinný život, pak šok ze smrti jedné z dívek. Odehrává se v Mongolsku – dle reálií, které jsou v úryvku popsány.
- 2) Matka, otec a 4 dcery, nejmladší pětiletá, vypravěčka příběhu je jednou z dcer.
- 3) Text je psán nespisovným jazykem, ale velké množství metafor a dalších básnických obrazů. Autorka umí udržet čtenáře v napětí a přitom si zachovává jakousi neutralitu.
- 4) *tu barevnou rozmázlou skvrnu somonního centra* – metafora, epiteta
nicotu jak tlamu otráveného obrovitého květu, jak nekonečnej tunel chřtánu –
přirovnání, epiteton
přes okraj temnoty – metafora
- 5) barely – nádoby, sudy
nechala uzdu plandat – držela uzdu pevně
- 6) *Ojuna chtěla....* 1 věta hlavní
a tak si vymámila... - 2. věta hlavní ---- mezi 1. a 2. větou poměr důsledkový
ale pak se těsně... 3. věta hlavní ---- mezi 2. a 3. větou poměr odporovací
který tam byly... 4. věta vedlejší ----- přívlastková
a my nestihli... 5. věta hlavní ---- mezi 4. a 5. větou poměr důsledkový

souvětí souřadné

Použité zdroje:

HŮLOVÁ, Petra. *Paměť mojí babičce*. 1. vydání. Praha: Torst, 2002. 235 s. ISBN 80-7215-174-6

